

DEZBATERI PARLAMENTARE
Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a
SESIUNEA a IV-a ORDINARĂ – MAI 2012
Ședința din ziua de 17 mai 2012

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă.
2. Dezbateri asupra ordinii de zi și aprobarea ei.
3. Dezbaterile și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.404 din 27 februarie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la secretul comercial – art.2; Legea cu privire la biblioteci – art.20; ș.a.*).
4. Dezbaterile, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.908 din 4 mai 2012 privind importul unui autovehicul.
5. Dezbaterile în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2865 din 27 decembrie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat – art.11, 12, 13¹ ș.a.; Codul contravențional – art.378, 384, 392*). Respingerea proiectului de Lege nr.2865 din 27 decembrie 2011.
6. Prezentarea raportului comisiei permanente de profil asupra proiectului de Lege nr.610 din 21 februarie 2008 pentru completarea Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne (*art.22, 23*). Respingerea proiectului de Lege nr.610 din 21 februarie 2008.
7. Prezentarea raportului comisiei permanente de profil asupra proiectului de Lege nr.3122 din 6 noiembrie 2008 pentru completarea Legii nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat (*art.44¹, 45¹*). Respingerea proiectului de Lege nr.3122 din 6 noiembrie 2008.
8. Prezentarea raportului comisiei permanente de profil asupra proiectului de Lege nr.1579 din 24 mai 2010 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat – art.12, 13; Legea salarizării – art.12*). Respingerea proiectului de Lege nr.1579 din 24 mai 2010.
9. Prezentarea raportului comisiei permanente de profil asupra proiectului de Lege nr.2057 din 7 iulie 2010 cu privire la modificarea Legii nr.499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (*art.8, 10*). Respingerea proiectului de Lege nr.2057 din 7 iulie 2010.
10. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.613 din 28 martie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Codul cu privire la locuințe – art.105, 110; Legea privatizării fondului de locuințe – art.5, 17*).

11. Prezentarea raportului asupra proiectului de Lege nr.100 din 20 ianuarie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Codul electoral – art.16, 19; Legea Curții de Conturi – art.16¹, 17, 18; ș.a.*). Respingerea proiectului de Lege nr.100 din 20 ianuarie 2011.

12. Răspunsul domnului Gheorghe Șalaru, ministrul mediului, la întrebarea domnului deputat Simion Grișciuc.

13. Răspunsul domnului Gheorghe Șalaru, ministrul mediului, la întrebarea domnului deputat Nae-Simion Pleșca.

14. Întrebările adresate de către deputați.

15. Declarația domnului deputat Mihai Godea.

Ședința începe la ora 10.00.

Lucrările sînt prezidate de domnul Marian Lupu, Președintele Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Plahotniuc, prim-vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Bună dimineața. Rog să vă ocupați locurile dumneavoastră, pentru a începe ședința plenului Parlamentului.

Secretariatul,

Rog să anunțați prezența în sală.

Domnul Maxim Ganaciuc – secretar general adjunct al Parlamentului, șeful Direcției documentare parlamentară:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 55 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații Frațiunii Partidului Comuniștilor. De asemenea, nu s-au înregistrat deputații: Candu Andrian, Frumosu Elena, Ivanov Violeta, Jantuan Stella, Lucinschi Chiril, Palihovici Liliana, Zaporojan Lilian – în delegație; Godea Mihai – la ședința Curții Constituționale; Cojocar Vădīm – este.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Ședința este deliberativă. Rog să onorăm Drapelul Țării. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Ziua de ieri ... o filă tristă. În ziua de ieri, 16 mai, s-a stins din viață Artista Poporului, Primadona Operei Naționale doamna Maria Bieșu. Și, în acest context,

vreau să vă rog să păstrăm un minut de reculegere. *(Se păstrează un minut de reculegere.)*

Mulțumesc.

Acum, stimați colegi, la ordinea de zi. Biroul permanent înaintează atenției dumneavoastră un supliment la ordinea de zi pentru perioada zilelor 17 – 25 mai. Dacă sînt alte propuneri?

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță – Frațiunea PLDM:

Comisia economie, buget și finanțe roagă ca, pur și simplu, să facem modificări în aceeași agendă, fără a scoate sau a introduce o nouă lege, pentru ziua de mâine Legea nr.440 să fie transferată pentru săptămîna viitoare, iar Legea nr.2544, de săptămîna viitoare, să fie transferată pentru ziua de mâine.

Domnul Marian Lupu:

Da, este doar o restructurare.

Secretariatul,

Rog să țineți cont de această propunere la momentul prezentării.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Da. Ca deputații să poate avea mâine ...

Domnul Marian Lupu:

Versiunea ...

Domnul Veaceslav Ioniță:

... legile cu ei.

Domnul Marian Lupu:

... da, ...

Domnul Veaceslav Ioniță:

De aceea și am anunțat.

Domnul Marian Lupu:

... definitivată a ordinii de zi.

Microfonul nr.3.

Doamna Veronica Abramciuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Rog mult proiectul de Lege nr.2057 cu nr.10 în ordinea de zi pentru astăzi, să fie retras și numit pentru ședințele din luna iunie. Deoarece autorul, deputata Tatiana Botnariuc, este în spital și este un moment de etică. Ba mai mult ca atît, proiectul prevede alocații sociale de stat stabilite pentru persoanele cu dizabilități, precum și pentru copiii care au pierdut întreținătorul. De aceea, rog să se ia în

calcul acest lucru, acest proiect să fie retras de pe ordinea de zi și numit pentru ședințele din luna iunie.

Domnul Marian Lupu:

Da. Stimați colegi,

Voi supune votului această propunere, funcție și de poziția comisiei de profil.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

Frațiunea Partidului Liberal solicită a fi transferat pentru o proximă dată proiectul nr.5 din ordinea de zi, proiectul de Lege nr.681 privind aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2020.” Este un proiect foarte important. Trebuie discutat detaliat, inclusiv la nivelul societății civile. Și noi considerăm că trebuie să ne mai luăm timp, pentru a discuta și îmbunătăți substanțial acest proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Înainte de a discuta pe marginea acestui proiect. Noi am avut discuții la acest subiect și în cadrul ultimei ședințe a Consiliului Alianței, s-a discutat și la ședințele Biroului permanent, poziția unei mari majorități din exponenții societății civile ne-a fost prezentată și în cadrul unei ședințe pe care am avut-o cu ONG-rile.

Dacă e s-o iau pe scurt, pretenția cea mai mare care a fost – racordarea titlului acestui document la conținutul acestuia, care conținut, de fapt, practic, sută la sută, vine cu o concentrare pe dezvoltarea economică. Și, atunci, o opțiune, și o să vedem la ce concluzie s-a ajuns, imediat domnul Ioniță, în cadrul ședinței de astăzi, era să racordăm denumirea acestui document, ca să fie foarte clar că este vorba de o Strategie de Dezvoltare Economică.

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Strategiile se aprobă într-o singură lectură. La comisie s-a discutat foarte mult acest lucru, ținând cont că este un document, într-adevăr, de o importanță majoră. Și comisia vine, astăzi, cu raport în plen, unde propune să aprobăm conceptual Strategia în primă lectură, propune ca ea să fie trecută prin două lecturi, propune ca tot astăzi, ținând cont de toate, începând de la denumire, ca aceste subiecte să fie anunțate, să fie create grupuri de lucruri sectoriale pe fiecare element al Strategiei, să fie invitat fiecare minister responsabil în grupurile de lucru, inclusiv societate civilă. Și, de aceea, comisia consideră că, procedural, din câte știu, a fost o mică deficiență de comunicare, dar comisia consideră că ar fi bine, prin acest vot în primă lectură, într-adevăr, să demarăm cum ar fi oficial acest proces, ca să putem crea atât grupuri sectoriale ...

Și, de aceea, nu insistăm, comisia nu insistă, dar credem că este o abordare care a fost discutată în comisie, am avut un vot, să spunem așa, unanim pe astfel de abordare, o votăm în două lecturi. Asta este prima propunere.

Doi. Ne gândim la denumire, lucrăm pe fiecare segment și, în felul acesta, noi rezolvăm toate problemele. Și, astăzi, chiar și acum, și când voi citi, facem invitații către societatea civilă să fie ea prezentă la toate grupurile sectoriale și, într-un viitor rezonabil, să putem să venim cu a doua lectură.

Deci asta este propunerea comisiei, pe care o consider rațională și exact va permite ca procesul să meargă în direcția care trebuie și exact așa cum trebuie.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule președinte al comisiei,

În situația în care acest proiect de lege arată așa cum arată și este, cel puțin, insuficient, eu nu cred că ar fi și ar sta bine autorului acestui proiect de lege ca, după ce noi să le facem toată munca, care trebuia să fie făcută la Guvern, el să arate în proporție de 80 la sută altfel, să fie îmbunătățit.

Eu cred că, la nivelul comisiei, inclusiv cu autorii, să faceți acest lucru pînă la lectura întâi. Pentru că în lectura întâi trebuie să avem un document, inclusiv acele concluzii pe care vreți să le facem între lectura întâi și lectura a doua, toată lumea să le cunoască deja la adoptarea proiectului de lege în lectura întâi.

Pentru că noi discutăm despre o Strategie Națională, așa cum îi spuneți dumneavoastră, noi am spune „Strategie pentru următorii 10 ani.” Și eu nu cred că trebuie la acest document să stăm noi și să-l îmbunătățim în măsura în care vreți dumneavoastră între prima și a doua lectură.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Bine, noi oricum vom adopta o decizie împreună cu dumneavoastră, dacă va fi nevoie pe calea procedurii de vot. Dar permiteți-mi să vă informez. O săptămână jumătate în urmă, conducerea Parlamentului, la solicitarea Consiliului Național al ONG-lor, am desfășurat o ședință dedicată, în special, acestui subiect. Și, în cadrul acestei ședințe, au fost identificate două căi posibile. Prima cale, care este cea mai puțin dorită, ca noi aici să deschidem dezbateri conceptuale și lucru care să ducă, de fapt, ori la reîntoarcerea documentului la Guvern, ori la perfecționarea documentului aici, în cadrul plenului Parlamentului, ceea ce este chiar de nedorit. Fiindcă el poate să se schimbe, într-adevăr, în proporție de 60 – 70 la sută, chiar și mai mult.

Și atunci s-a discutat a doua cale, care a fost acceptată unanim de toate ONG-rile. Conținutul fiind, practic, cel care este și astăzi, conceptual, proiectul de lege să se numească în felul următor: proiect de Lege pentru aprobarea Strategiei

Naționale de Dezvoltare Economică „Moldova 2020”. Și, atunci, titlul vine în concordanță cu conținutul.

ONG-rile au acceptat și această variantă, care pare a fi una, într-adevăr, foarte logică, pentru a se pune accentele de rigoare. Și, atunci, dacă va fi nevoie de avut un document conceptual mult mai larg, Guvernul ar putea să vină cu un asemenea document ulterior.

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Nu vreau să intru în proceduri, dar dumneavoastră știți că noi pentru primă lectură aprobăm sau respingem proiectul. Proiectul în primă lectură cum a venit așa este. De aceea, comisia consideră că o cale de a merge înainte, fără a întoarce înapoi documentul ... că este foarte ușor, pe etichetări, că trebuie întors înapoi, că este un document prost, știți, asta foarte ușor se face, lucrul acesta. Dar noi, dacă vrem să fim constructivi și vrem, într-adevăr, să avem o strategie, și vrem să mergem înainte, comisia ar considera că vine în plenul Parlamentului și avem documentul care îl votăm, comisia consideră că pentru lectura a doua atât denumirea documentului este subiect de discuție. Noi astfel de practică avem.

Comisia consideră că ... de aceea și este propunerea comisiei să nu fie o singură lectură, dar să fie două lecturi, ca dezbaterea să fie concentrată în grupurile de lucru, dar nu în plenul Parlamentului.

De aceea, corect ar fi, colegial ar fi să nu dăm atât de ușor etichetări, să mergem înainte cu un document care este așteptat și dorit, să-l votăm exact cum a propus comisia: prin două lecturi, și nu una. Și, în felul acesta, avem și societatea civilă implicată, avem și un document bun, și avem și o finalitate clară. Deci vom avea o strategie. Altfel, noi, pur și simplu, riscăm să ne învîrtim în jurul nostru.

Domnul Marian Lupu:

Colegii de la Frațiunea Partidului Liberal,

Ce opinie aveți?

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Noi rămânem la aceeași părere, noi nu putem să venim în Parlament sau Guvernul să vină în Parlament cu ideea unei strategii de dezvoltare multi ... totală și n-o să ieșim din Parlament doar cu dezvoltarea economică, o Strategie de Dezvoltare Economică.

De aceea, noi solicităm ca ea să fie exclusă din ordinea de zi. Să discutăm toate aceste lucruri, inclusiv la nivelul Alianței. Pentru că eu nu știu dacă comisia este în drept să propună ca Strategia să fie adoptată în două lecturi. Eu cred că acest lucru este prescris clar de Regulament și pînă acum noi am făcut doar într-o singură lectură.

Iar ideea vizavi de schimbarea denumirii și a conceptului pentru lectura a doua, chiar așa ceva nu cred că am mai făcut în, cel puțin, ultimii trei ani de zile. Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Poziția colegilor de la Partidul Liberal Democrat. Să încercăm nu așa să ajungem la proceduri de vot, trebuie să găsim o abordare consensuală. Având această poziție exprimată de la colegii de la PL, care este opinia dumneavoastră? Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Iarăși, îmi pare rău că noi am intrat în proceduri. Comisia a mai propus votarea în două lecturi a unor documente, care se votează într-o lectură, Parlamentul a trecut cu succes acest lucru.

Și vreau să reamintesc. Dacă noi vrem să blocăm această lege și s-o întoarcem înapoi, este o situație. Iar dacă noi vrem să mergem înainte ... Pentru a merge înainte: în primă lectură se votează documentul așa cum a venit. Prima lectură este subiect de discuție atât la denumire, cât și la capitole. Acesta este subiect de discuție în plen. Iar toată greutatea dezbaterilor trebuie să fie transferată din plen în comisii. Dar ca să demareze această procedură, este necesar să trecem prima etapă – votarea în primă lectură.

Încă o dată vreau să reamintesc colegilor: nu este posibil în primă lectură să modifici textul documentului. Documentul în primă lectură se votează cum a venit de la autor. Noi am avut astfel de situații cu Legea concurenței, care a stîrnit foarte multe discuții și, pînă la urmă, am explicat foarte clar și s-a înțeles de data ceea, sper și de data aceasta se va înțelege că în primă lectură, cât de mult ar plăcea sau n-ar plăcea, documentul se votează exact cum a venit de la autor.

Acum se lucrează foarte mult la acea lege, ea va fi într-o formă care va satisface interesul public și doleanțele tuturor celor implicați. Au fost implicate multe societăți de business, s-a venit cu zeci de pagini de amendamente. Exact aceasta este procedura civilizată, procedura prin care noi mergem înainte și nu mergem înapoi.

Domnul Marian Lupu:

Domnule Streleț,

Opinia dumneavoastră. Fiindcă trebuie, într-adevăr, să încercăm să găsim o soluție consensuală, colegială. De fapt, avem două posibilități: sau posibilitatea astăzi, sau 24, ca să se mai discute și toate variantele respective.

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Ghimpu – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

Domnul Munteanu a expus poziția fracțiunii și nu înțeleg, de ce trebuie aceste discuții? Este slabă această concepție și trebuie de lucrat serios asupra ei. Și nu schimbăm noi, luăm din ... și trecem numai la economic. Aici sînt toate

domeniile. Și, vă rog, să țineți cont de poziția Frațiunii. Nu așa cum la Biroul permanent ați votat, fără a ține cont de poziția Frațiunii Partidului Liberal.

Și ultima. Republica Moldova are nevoie de legi, nu de concepții și de planuri. Acestea se adoptau încă în anii '90. Trebuie reformat Ministerul de Interne, legi le trebuie, dar nu proiecte și concepții, înțelegeți dumneavoastră?

Și, de azi înainte, poziția Frațiunii o să fie foarte clară și dură în privința aceasta. Noi am obosit să adoptăm concepții, nu știu ce fel de documente, legi trebuie și schimbată mentalitatea și oamenii care stau în funcții în statul acesta. Altfel nu ieșim din mizerie, sărăcie și corupție.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi și stimată coleg,

Credeți-mă, eu am suficientă inteligență ca să înțeleg multe lucruri și profunde. Unu la mână. Și rog să se țină cont odată și pentru totdeauna.

Doi la mână. Spre deosebire de marea majoritatea dintre dumneavoastră, în cariera mea profesională eu am avut inclusiv puncte care vizează conducerea grupurilor care au elaborat asemenea strategii, una dintre ele fiind Strategia de Creștere Economică și Reducerea Sărăciei, începutul anilor 2000.

Noi vorbim cu dumneavoastră despre o situație foarte concretă și ca economist, și ca om, care a lucrat asupra strategiilor, eu pot să vă spun că noi cu dumneavoastră avem două căi, nu sînt trei, nu sînt patru. Dacă este să insistăm aici, în Parlament, ca conținutul acestei Strategii să corespundă într-un tot genericului acestui document, Parlamentul nu se isprăvește de sine stătător cu această sarcină. Fiindcă documentul trebuie să fie schimbat aproape la nivel de 80 la sută. Acestea sînt luni de muncă, luni, dacă nu ani. Este o abordare.

Și a doua abordare, altă cale, precum am zis eu: dacă conținutul acestui document, fapt care a fost confirmat și de ONG-iști, corespunde caracterului economic al documentului și există această posibilitate, noi trebuie, într-adevăr, să găsim soluții optime pentru a da curs unor asemenea documente. Care, vreau să vă atrag atenția, dincolo de legi, documentele de strategii sînt importante în comunicarea noastră și conlucrarea noastră cu donatorii de peste hotare, care au nevoie de țintirea unor obiective, care redau foarte și foarte clar care sînt prioritățile puse, la rîndul lor, la baza programelor de finanțare, care vin din exterior. Iată care este importanța practică a acestui document.

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Referitor la oportunitatea strategiilor. Uniunea Europeană a adoptat Strategia „Europa 2020”, Republica Moldova urmează aceeași cale și, într-adevăr, este nevoie să avem niște repere foarte clare, exact ceea ce am studiat împreună cu președinții de fracțiuni, chiar zilele curente, într-o delegație în care am făcut un schimb de experiență, în care se menționează că temelia tuturor alianțelor este respectul reciproc și obiective foarte clare pe termen scurt, mediu și lung, de la care să nu se devieze.

Acest proiect a fost înregistrat pe 4 aprilie, sînt 43 de zile de la momentul cînd el a intrat în procedură parlamentară, firește, contribuțiile utile, bune, necesare la acest proiect au fost și sînt binevenite. Nu vreau să fac referință la faptul că anume propunerea de a fi votat în două lecturi acest proiect de lege ordinară a venit tot de la colegii de la PL în cadrul comisiei. Faptul că acest proiect a fost discutat prealabil, înainte de a fi inclus în ordinea de zi la Biroul permanent. Însă faceți uz de dreptul dumneavoastră pentru a-l transfera pentru ședința de mîine prealabil și, astăzi, sper să mai clarificăm niște situații.

Domnul Marian Lupu:

Eu cer scuze. Domnul Guma era la microfonul nr.3. Fiindcă vroiam să terminăm la acest subiect. Dacă este la același subiect.

Vă rog microfonul nr.3.

Domnul Dumitru Diacov – Frațiunea PDM:

Da, la acest subiect, domnule Președinte,

Eu cred că ideea de a pune în discuție acest proiect este una constructivă. Proiectul se găsește în ordinea de zi sau se găsește în Parlament din 4 aprilie și fiecare fracțiune a avut posibilitatea și timpul necesar ca să-și propună serviciile, să înainteze propuneri respective.

De aceea și a apărut ideea, și noi am sprijinit-o, ca să votăm acest proiect în două lecturi. Și fracțiunile parlamentare, inclusiv Frațiunea Liberală, să aibă posibilitatea, între lectura întâi și lectura a doua, să vină cu propuneri. Tergiversarea și nepunerea în discuții nu rezolvă absolut nimic. Fiindcă fracțiunile pot să-și aducă contribuția numai între prima și a doua lectură.

Deci ne adresăm colegilor cu rugăminte de a accepta, că astăzi, că mîine, dar important este că există deja o idee de compromis de a vota în două lecturi, de a modifica puțin denumirea și de a merge pe calea elaborării unui document, care să vorbească despre dezvoltarea economică a țării.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 5.

Domnul Ghenadie Ciobanu – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Aș vrea să susțin o idee de importanță, anume a strategiei și concepțiilor. Și, dacă doriți, încă de implementarea legilor prin programe naționale, prin programe pe domenii, pentru că anume acest factor de modelare a perspectivei noastre ne lipsește foarte des, avînd multe legi. Acest factor anume de modelare este susținut și de către colegii noștri, de către donatorii externi și partenerii de parcursul european.

Dacă nu vom cunoaște cum putem să implementăm cadrul legal și cum vom face o serie, un șir de acțiuni importante, care reprezintă, de fapt, strategia sau o concepție a unui program național, atunci degeaba facem legi. Acest cadru este

foarte important. Și am convenit să susțin anume prin această strategie, care este tot importantă, deoarece există Strategia „Europa – 2020”. Și această strategie vine pentru a aduce o plusvaloare dialogului nostru cu partenerii europeni.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Pentru a încheia, am să ofer cuvântul necesar, doritorilor, doar că vreau să constat poate o soluție intermediară de compromis. Acest subiect nr.681, să încercăm să-l examinăm astăzi, cu gândul la ziua de mâine. Vedem care sînt mișcările, discuțiile, dezbaterile pînă în ziua de mâine. Și mâine deja adoptăm o decizie finală în acest sens privind graficul de examinare. Exact așa cum au fost propunerile, de fapt, făcute și de la microfonul nr. 4, și de la microfonul nr. 5.

Deci nr. 681 în ziua de astăzi noi îl examinăm. Încercăm să revenim la acest subiect, în ziua de mâine, 18 mai. Cine a fost primul la microfon? Bine.

Microfonul nr. 3.

Domnul Igor Dodon:

Eu vă mulțumesc, domnule Președinte.

Grupul parlamentar al socialiștilor.

Vreau să vă spun că schimbarea de azi pe mâine n-o să rezolve nimic la calitatea acestui document. Dacă vrem să aprobăm un document conceptual, care trasează niște obiective clare, pe următorii 9 – 10 ani, acest proiect trebuie să fie modificat conceptual.

De aceea, eu susțin poziția celor care spun: că ar fi bine el să fie retras din ordinea de zi, să fie prelucrat, să fie introduse obiective foarte clare, pentru că nu are nici un plan de acțiune acest proiect. Și după aceea să fie inclus în ordinea de zi.

Domnul Marian Lupu:

Am notat.

Microfonul nr. 4.

Domnul Nicolae Juravschi – *Fracțiunea PLDM:*

Stimate domnule Președinte,

Pe data de 15 mai curent, în municipiul Bălți, a avut loc o activitate sportivă în cadrul municipiului, la care, la podiumul de premiere, medalia învingătorilor, a premianților a fost atârnată în piept cu panglica tricolorului rusesc.

Eu aș solicita ca Ministerul de ramură al tineretului și sportului să investigheze acest caz. Și să vină cu o lămurire amplă anume pe acest caz.

Și, folosindu-mă de moment, vreau, stimați colegi, să vă invit pentru data de 20 mai, duminică viitoare, să fiți prezenți la Cursa Olimpică, la care vom demonstra susținerea echipei olimpice, a sportului, a mișcării olimpice pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr. 3.

Domnul Valeriu Guma – Frațiunea PDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Referitor la ordinea de zi la supliment, pe 24–25, am revăzut acest supliment la punctul 2 și 3, Legea cu privire la Banca Națională, care este de la Guvern. Și al treilea punct, în sfârșit, și legea a cărei sînt eu autor, care mai mult, aproape 3 ani de zile, stă pe rol. Și în grupul de lucru noi am discutat și au spus că este o lege bună, bla-bla-bla, dar să o comasăm, iarăși.

Eu vă mulțumesc pentru această apreciere și cred că ar fi mai bine ca să terminăm cu așa practici. De aceea, eu vă rog să fie scos din ordinea de zi, fiindcă eu am să vă remit o scrisoare oficială, că, în genere, scot acest proiect de pe rol al Parlamentului, nesuștinînd așa, ca să ții un proiect de lege aproape trei ani în Parlament, ca mai apoi să-l comasez cu altă lege.

Domnul Marian Lupu:

Deci ca să înțeleg eu, nr. 16...

Domnul Valeriu Guma:

Dacă este bun proiectul, îi bun, dacă nu-i bun, la revedere.

Domnul Marian Lupu:

Am înțeles. Deci ideea era ca nr. 1644 să fie eliminat din ordinea de zi, pe motivul tergiversării, și, în ultimă instanță, lucrul sau situația care aduce autorul la ideea, într-un fel determinată, de a retrage acest proiect. Bine. Noi ținem cont de lucrul acesta.

La ordinea de zi.

Microfonul nr. 4.

Domnul Ion Butmalai – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Solicite să fiu înscris cu luare de cuvînt la proiectul de Lege nr. 613.

Domnul Marian Lupu:

Nr. 613. Din ordinea de bază, da? Da, de acord. Am notat.

Stimați colegi,

Acestea fiind propunerile pentru ordinea de zi. Deci, din supliment, nr.1644 decade. Nr.681, revenim la acest proiect mîne.

Și rămîne să supun votului propunerea înaintată de doamna deputat Veronica Abramciuc, privind excluderea din ordinea de zi a proiectului nr. 2057, pe motivul absenței autorului, și mișcarea pentru luna iunie.

De fapt, nici în luna iunie, doamnă Veronica, încă nu-i clar, dacă autorul o să vină sau nu? Avînd situația care este în sală în sectorul respectiv. Însă

propunerea a fost înaintată. Ține de responsabilitatea și obligațiunea mea să o supun votului dumneavoastră. Cine este pentru rog să voteze. 1,2,3,4. Eu văd patru voturi în sală. Deci număr insuficient pentru ca această propunere să fie acceptată de plen. Proiectul rămîne pe rol.

Și, în această situație, stimați colegi, supun votului aprobarea suplimentului la ordinea de zi, în modul în care acesta a fost prezentat de către Biroul permanent, fără proiectul nr. 1644.

Cine este pentru rog să voteze privind aprobarea suplimentului la ordinea de zi.

Majoritatea. Vă mulțumesc.

Suplimentul este aprobat.

Începe munca privind examinarea proiectelor incluse pe ordinea de zi. Și vom începe cu lista de bază, aprobată anterior.

Proiectul de Lege nr. 404 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Este vorba de lectura a doua. Pe care motiv, voi invita comisia, doamna Corina Fusu.

Doamna Fusu,

Proiectul nr. 404, lectura a doua.

Doamna Corina Fusu – Frațiunea PL:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați colegi,

În numele Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, vin să prezint raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, cu numărul nr. 404 din 27.02.2012, pentru lectura a doua.

Aceste modificări vin să ajusteze respectivele acte legislative la Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, votată de către Parlament în anul 2010.

Comisia a examinat amendamentele parvenite pentru lectura a doua, inclusiv propunerile expuse în coraportul Comisiei economie, buget și finanțe, și reieșind din competențele pe care le are comisia, comunic următoarele:

Propunerile, obiecțiile și amendamentele, expuse în coraport, avizele comisiilor permanente ale deputaților în cadrul ședinței plenului Parlamentului, precum și avizul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului au fost examinate în ședința comisiei de profil, cu participarea autorului, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, în data de 8 mai 2012.

Toate propunerile au fost susținute de membrii comisiei, unele fiind redactate și sînt expuse în tabelul-sinteză anexat, parte componentă a raportului.

Aici vreau să vă atrag atenția că în tabelul-sinteză s-a strecurat o greșeală, și anume la punctul 1 autorul propunerii, amendamentului. Și la punctul 2 nu este Comisia juridică, numiri și imunități, ci este Comisia economie, buget și finanțe.

Urmare a celor menționate, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, cu votul majorității, (7 voturi „pro”) a susținut proiectul de

Lege nr.404 din 27.02.2012 și propune plenului Parlamentului adoptarea acestuia în lectura a doua, luând în considerație tabelul-sinteză.

Domnul Marian Lupu:

Da, stimată colegă,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Alte propuneri pentru lectura a doua? Nu sînt.

Vă mulțumesc.

Rog să luați loc.

Eu văd în sală mai multe lipse. Din nou, să nu punem în pericol exercițiul de vot, pînă mai revin colegii noștri care sînt prezenți, dar nu sînt în sală, eu propun să examinăm proiectul nr. 908.

Proiectul de Lege privind importul unui autovehicul. Guvernul.

Domnul Octavian Grama – viceministru al sănătății:

Stimate domnule Președinte,

Stimate domnule prim-vicepreședinte,

Stimați deputați,

Ministerul Sănătății solicită respectuos să susțineți proiectul de Lege privind importul unui autovehicul, cu destinație specială, ambulanță.

Centrul creștin „Betania” din Chișinău, Republica Moldova, s-a adresat către Guvern cu rugămintea de a importa în țară ca ajutor umanitar un autovehicul cu destinație specială ambulanță ”Mercedes-Benz”, anul de producere 2001.

Această ambulanță urmează a fi distribuită la Centrul medicilor de familie Ialoveni pentru desfășurarea activității medicale în teritoriu. Precizăm că acest bun nu va fi comercializat, ci va fi distribuit gratuit.

În conformitate cu articolul 20 al Codului vamal, este interzisă introducerea și/sau plasarea sub regimul vamal de import a mijloacelor de transport auto, clasificate la poziția tarifară „8703”, cu termenul de exploatare de peste 7 ani. Derogarea de la prevederile Codului vamal, Codului fiscal și al Legii cu privire la tariful vamal se admite numai printr-o lege de execuție.

În acest context, Ministerul Sănătății a elaborat proiectul de Lege privind importul acestui autovehicul ambulanță.

Solicităm respectuos să susțineți acest proiect.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări? Nu sînt.

Domnule raportor,

Vă mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.908, care prevede importul individual al unui autovehicul de către Centrul creștin „Betania”, care va fi în favoarea Centrului medicilor de familie din Ialoveni.

Acest proiect de lege corespunde principiilor prin care noi aprobăm astfel de proiecte de lege. Este de un interes comun. Este o donație și nu va avea dreptul de înstrăinare.

În contextul tuturor celor relatate, Comisia economie, buget și finanțe propune ca acest proiect de lege să fie aprobat de către Parlament în primă lectură și adoptat în a doua lectură.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 908. Supun votului aprobarea în primă lectură a acestui proiect. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

Numărătorii, stimați colegi,

Dați-mi, vă rog, un tablou, ca să înțeleg eu, dacă noi sîntem pe poziția să mergem cu votul în lectura a doua, sectorul nr. 2, sectorul nr. 3.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 26.

Sectorul nr. 3 – 25.

Domnul Marian Lupu:

– 25.

– 51 de deputați. Gata, sîntem pe poziție.

Deci, stimați colegi,

Proiectul nr. 908. Potrivit propunerii comisiei de profil, supun votului acest proiect pentru adoptarea lui în a doua lectură. Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele, stimați colegi.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 26.

Sectorul nr. 3, la fel – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

– 52 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr. 908 este adoptat în a doua lectură.

Revenim la exercițiul de vot pe marginea proiectului nr. 404, prezentat de către Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media.

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului dumneavoastră adoptarea în a doua lectură a proiectului nr. 404. Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele, stimați colegi, numărători.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

52 de voturi „pro”.

Împotrivă? Zero voturi.

Proiectul de Lege nr. 404 este adoptat în a doua lectură.

Proiectul de Lege nr.2865 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Lectura a doua. Comisia juridică, numiri și imunități.

Domnule Popa,

Vă rog.

Domnul Victor Popa – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Onorați invitați,

Proiectul de Lege nr. 2865 pentru completarea unor acte legislative a fost examinat și aprobat în primă lectură de către Parlament, la 22 martie 2011.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat detaliat avizele comisiilor permanente, propunerile Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului și amendamentele deputaților, parvenite la acest proiect. Deputații cred că au tabelul cu lista de divergențe.

Vreau să fac o remarcă, cu referire la propunerea domnului deputat Igor Corman, de a exclude litera b) de la alineatul (1¹) al articolului 24, care prevede refuzul de acordare a asistenței juridice calificate, dacă valoarea acțiunii este mai mică decât minimul de existență, aprobat de Guvern.

Comisia juridică, numiri și imunități, cu acordul autorilor, a decis să propună reducerea acestui plafon pînă la 1/2 din mărimea minimului de existență, stabilit de Guvern. În tabel este explicația respectivă.

Nu s-a acceptat de către Comisia juridică, numiri și imunități amendamentul domnului Igor Corman de a exclude din categoria de cauze, pentru care nu se acordă asistență juridică garantată, cererile de reparare a prejudiciului, cauzat prin

lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale, deoarece criteriul de bază pentru acordarea asistenței juridice pe cauze non-penale constituie lipsa de surse financiare ale solicitantului, raportat la gradul de complexitate. Explicația necesară este inclusă în tabel.

De asemenea, nu s-a acceptat propunerea referitoare la litera f) din articolul 24 de a fi incluse în categoria de pricini, pentru care se beneficiază de asistență juridică, acțiunile privind atentarea inadmisibilă, pe motiv că propunerea se încadrează deja în categoria pricinilor cu privire la respectarea distanței pentru construcții.

Propunerea de a fi exclusă litera b) din alineatul (1¹) al articolului 24 a fost acceptată. Comisia a acceptat propunerile Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului de ordin tehnico-legislativ, cu excepția obiecțiilor ce se referă la articolul 13¹ alineatele (3), (4) și (6).

Ținând cont de cele relatate, Comisia juridică, numiri și imunități propune Parlamentului adoptarea proiectului de Lege nr. 2865 în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Și la fel, propunerea pentru lectura a doua, altele decât cele evocate în raportul comisiei.

Microfonul nr. 3.

Domnul Igor Corman – Frațiunea PDM:

Da, mulțumesc.

Domnule Președinte,

Eu vă mulțumesc pentru informația pe care ați prezentat-o și în jurul amendamentelor pe care le-am propus. Eu am făcut aceste amendamente, reieșind din faptul că, vedeți, noi, mai întâi, am obligat cetățenii să se adreseze doar avocaților, pentru a-i apăra în judecată, asigurându-i pe acei care nu au bani că le vom garanta un avocat gratuit. Iar acum, prin acest proiect de lege, de fapt, noi îi excludem de la această asistență gratuită. Deci cu o mână le dăm, cu alta le luăm.

Dar bine. Acum, ca să trec la întrebările pe care le am. Deci mai întâi, o întrebare de precizare, care se referă la primul amendament referitor la litera b) din articolul 24 alineatul (1). Eu vreau să vă întreb, domnule președinte, dacă acțiunile care vizează drepturile nepatrimoniale, adică care nu pot fi evaluate în bani, da? De exemplu, declararea persoanei dispărute fără veste, declararea persoanei decedate, accesul la informație și altele. Dacă acestea cad sub incidența literei b), adică vor fi excluse de la asistența gratuită de stat sau nu?

Domnul Marian Lupu:

Sau aici, domnule Victor, dacă e nevoie, conectăm și autorii.

Domnul Victor Popa:

Sînt autorii? Nu, autorii nu sînt prezenți. Deci pentru nepatrimoniale, noi am spus că este alt punct aici, la litera f). Noi am dat explicații privind acestea. Cît

privește acele care intră la litera b), deci aici s-a stabilit că dacă valoarea acțiunii este, deci poate fi apreciată în resurse materiale, atunci, bineînțeles, că este normal ca ea să fie evaluată la o anumită mărime.

Și Comisia juridică, numiri și imunități, împreună cu autorii, a ajuns la concluzia că acțiunea aceasta dacă va fi mai mică de 1/2 din mărimea minimumului de existență ...

Pentru că, în fond, vreau să vă spun, există astăzi în vigoare Legea nr. 198 din 2007, care stabilește expres că dreptul la asistență juridică calificată au persoanele care au nevoie de asistență juridică în cauze contravenționale, civile și de contencios administrativ, însă nu dispun de suficiente mijloace pentru a plăti aceste servicii, cauzele fiind complexe din punct de vedere juridic sau procesual.

Domnul Igor Corman:

Deci cad sau nu cad sub incidența ...

Domnul Victor Popa:

Poftim?

Domnul Igor Corman:

Deci cad sau nu cad sub incidența...

Domnul Victor Popa:

Sigur că cad.

Domnul Igor Corman:

Cad. Atunci eu cred că este judicioasă decizia comisiei.

Și a doua întrebare, domnule președinte. V-ați referit la litera d), deci nu ați acceptat acest amendament care se referă la repararea prejudiciului cauzat prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale și ați menționat că, de fapt, scopul acestei legi este ca această asistență juridică gratuită să fie oferită persoanelor care nu au posibilități, deci nu au bani.

Dar, de fapt, din câte știu, în general, se pot adresa după această asistență persoanele care pe membru de familie au un venit care este mai mic de minimumul de existență, ceea ce, la ora actuală, este 1400 și vreo 15 lei.

Și, în acest context, dumneavoastră nu credeți că este, de fapt, chiar și anticonstituțional ca să păstrăm această prevedere, deoarece Constituția noastră, în articolul întâi, alineatul (3) spune că demnitatea omului reprezintă valoarea supremă și este garantată.

Domnul Victor Popa:

Este adevărat...

Domnul Igor Corman:

Dumneavoastră ați făcut...

Domnul Victor Popa:

...ce spuneți dumneavoastră, însă asta nu lezează dreptul constituțional a persoanei de a se adresa în justiție pentru anumite cauze.

Este vorba, noi vorbim, deci obiectul care este, de stabilire a unor facilități. Persoanele care nu dispun de resursele financiare necesare, li se acordă asistență juridică gratuită.

Domnul Igor Corman:

Da. Vreau să vă spun...

Domnul Victor Popa:

Noi stabilim categoria de persoane care au dreptul, dar nu înseamnă că lezarea în drept a exercitării dreptului constituțional.

Domnul Igor Corman:

Așa este, dar ați făcut referință la experiența unor țări, Lituania ați dat acolo, România, dar, iată, ne-am uitat și noi și totuși majoritatea țărilor nu exclud acest tip de acțiuni de la asistența gratuită. Asta este părerea mea.

În rest, rămîne la discreția dumneavoastră.

Mulțumesc.

Domnul Victor Popa:

Vreau să vă spun că s-a discutat amendamentul dumneavoastră în comisie și cu autorii, deci decizia este cea care s-a luat la ședința comisiei.

Domnul Marian Lupu:

Alte propuneri? Nu văd.

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil, voi supune votului adoptarea în a doua lectură a proiectului nr.2865. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi numărători,

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

26 – sectorul nr. 3.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

– 23.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr. 2 – 23 de voturi.

În totalitate, stimați colegi, se acumulează 49 de voturi, rezultat care mă face să constat că proiectul nr. 2865 este respins de plenul Parlamentului. Aceasta este situația.

Vă mulțumesc.

Proiectul de Lege nr.382 cu privire la stabilirea principiilor și cerințelor generale ale legislației privind siguranța alimentelor. Lectura a doua. Rog comisia.

Da, microfonul nr. 5.

Domnul Gheorghe Brega – Frațiunea PL:

Deci, domnule Președinte,

Eu nu știu cât e de relevant să votăm proiectul de Lege nr. 382, pentru că el se bazează tot pe Agenția Siguranței Alimentare.

Noi încă n-am format nici Agenția. Aici sînt capitole întregi. Capitolul III, totalmente. Articolul 11 din capitolul II.

Poate mai așteaptă pentru lectura a doua, după ce votăm proiectul de Lege nr.2232.

Domnul Marian Lupu:

Ce spune comisia?

Microfonul nr. 4.

Domnul Ion Balan – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Pe data de 10 mai comisia a prezentat raportul pentru lectura a doua și sinteza.

În principiu, a rămas doar procedura de vot. Prima votare trebuie s-o facem conceptual, cui va fi subordonată Agenția, și a doua, propriu-zis, raportul.

Dacă colegii sînt gata să votăm, deci comisia, în principiu, a prezentat raportul.

Domnul Marian Lupu:

Deci care era ideea? Să vedem mâine sau proiectele cele două împreună? Aceasta ați avut în vedere, da?

Microfonul nr. 5.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Președinte,

Pînă cînd nu-i formată Agenția Siguranței Alimentare, nu putem noi acum să votăm nr. 382, pentru că el e bazat tot anume pe Agenție.

Uitați-vă, capitolul XI din...

Domnul Marian Lupu:

Am înțeles, domnule Gheorghe.

Domnul Gheorghe Brega:

... din secțiunea a doua.

Domnul Marian Lupu:

Procedăm atunci în felul următor. Astăzi, noi vom avea o discuție finală, finală pe marginea proiectului care vizează Agenția, statutul, da, și, funcție de votul pe marginea acelei legi, cred că acceptăm propunerea ca nr. 382 să fie racordat ca proces la celălalt proiect de lege. Da, domnule Balan?

Mulțumesc.

Atunci, proiectul nr.382 o să-l examinăm în pachet cu celălalt proiect, care vizează statutul Agenției.

Proiectul de Lege nr.100 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Este inițiativa unui deputat. Urmează prezentarea raportului de către comisia de profil, Comisia juridică, numiri și imunități.

Pe domnul Popa nu-l văd în sală, atunci ne mișcăm mai departe.

Proiectul de Lege nr.610 pentru completarea Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă ș.a.m.d. Inițiativa unui grup de deputați din legislatura trecută.

Domnule președinte Hotineanu,

Vă rog.

De altfel, sînt 4 proiecte de acest gen. Le-ați luat pe toate? Deci propunerea mea o să fie, le examinăm caz cu caz și la sfîrșit exercițiul de vot pe toate, pe fiecare din aceste 4 proiecte.

Domnule președinte,

Vă rog.

Domnul Vladimir Hotineanu – Frațiunea PLDM:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Deci este un proiect de lege care a fost înregistrat cu nr.610 în Parlament la 21 februarie 2008 de către un grup de deputați. Prin acest proiect de lege ei propun ca foștilor ... deci cetățenilor care au lucrat în activul, în efectivul Ministerului Afacerilor Interne și care, în rezultatul activității, au primit gradele de invaliditate I sau II, să li se stabilească pensii de invaliditate fixe: gradul I – 4800 de lei și gradul II – 3000 de lei.

Avizul Guvernului este negativ, atît din Guvernul din 2008, cît și avizul repetat.

De aceea, Comisia protecție socială, sănătate și familie vine cu propunerea și a votat pentru a fi respins acest proiect de lege.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Întrebări pentru comisie la subiectul acestui proiect de lege sînt? Nu sînt.

Domnule președinte,

Vă mulțumesc.

Următorul proiect nr. 3122.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Nr. 3122. Iarăși deci inițiativa legislativă a unui deputat din 2008, nr. 3122, prin care se propune ca... pensionarea deci a profesorilor din sistemul de educație să fie egalată, la formarea pensiei, egalată cu pensia funcționarilor publici – 75%.

Deci avizul Guvernului de atunci și avizul Guvernului de acum sînt negative. Se vine cu propunerea de a respinge acest proiect de lege.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări, stimați colegi? Nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Nr. 1579.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Nr. 1579. Pensia minimă, deputatul Untilă, inițiativa din 2010, propune ca pensia minimă să fie la nivelul minimului de existență. Deci calculele au arătat că în fondul de pensii adăugător trebuie să mai fie alocate de către Guvern 45 miliarde de lei.

De aceea, Guvernul a dat aviz negativ. Comisia a votat unanim pentru respingerea acestui proiect de lege.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări? Nu sînt.

Și ultimul proiect, nr. 2057.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Ultimul proiect, nr. 2057. Indiscutabil, acest proiect de lege are dreptul de a exista, dar luînd în considerație că el cere finanțe, este vorba de copiii invalizi, deci majorarea pensiilor acestor copii invalizi.

Avizul Guvernului este negativ. La fel, se propune ca acest proiect de lege să fie respins.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări aici? Nu sînt.

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

În condițiile acestor rapoarte, 4 rapoarte prezentate de către comisia sesizată în fond, voi supune votului propunerea de respingere a acestor proiecte, potrivit Regulamentului.

Începem cu proiectul nr. 610. Cine este pentru respingerea proiectului rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul este respins.

Cine este pentru respingerea proiectului nr.3122 rog să voteze. Majoritatea. Proiectul este respins.

Propunerea de respingere a proiectului nr. 1579. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea. Proiectul este respins.

Și proiectul nr. 2057. Propunerea comisiei, de respingere. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea. Proiectul este respins.

În continuare, proiectul ... parcă am văzut domnul președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități apăruse în sală.

Stimați colegi,

În special colegi de la liberali,

Domnul Popa, sînt două proiecte. Avem nevoie de domnul președinte Popa aici, în Sala plenului Parlamentului.

Pînă își face apariția domnul președinte al comisiei, proiectul de Lege nr.613 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Guvernul.

Domnul Dumitru Ursachi – viceministru al afacerilor interne:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Propun spre examinare proiectul de Lege privind modificarea unor acte legislative. Este vorba despre proiectul Legii privatizării fondului de locuințe nr.1324 din '93 și Codul cu privire la locuințe, întrucît actualele prevederi ale acestei legislații fac inefficientă gestionarea fondului locativ de servicii și duc la epuizarea irecuperabilă a acestuia.

Vreau să vă aduc la cunoștință că Ministerul de Interne a demarat un program social de asigurare a colaboratorilor, angajaților Ministerului de Interne cu spațiu locativ de servicii.

Situația vizavi de spațiul locativ atît în Municipiul Chișinău, cît și în republică pe întreg sistemul Ministerului de Interne este destul de proastă.

De aceea, printr-o hotărîre de Guvern, la inițiativa Ministerului de Interne, a fost susținută schimbarea statutului a două terenuri, anterior avînd statut de teren pentru unitățile militare, în teren cu destinație publică, pentru a demara în continuare un program social prin intermediul parteneriatului public privat.

Acest proiect de lege prevede respingerea posibilităților de privatizare a acestui fond locativ de care avem nevoie să-l obținem.

Proiectul de lege are drept scop utilizarea rațională a patrimoniului public, reprezentant de fondul locativ de servicii în sensul excluderii locuințelor de servicii din fondul de locuințe pasibile privatizării.

Astfel, angajatul, împreună cu familia sa, va putea beneficia de spațiu locativ de servicii pe durata activității în instituția respectivă.

Implementarea proiectului nu va necesita cheltuieli suplimentare din bugetul de stat și va contribui la consolidarea fondului locativ de servicii aflat în gestiunea autorităților administrației publice centrale.

Comisiile respective au susținut, au dat aviz pozitiv acestui proiect.

Rog să susțineți și dumneavoastră acest proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări, stimați colegi?

Microfonul nr. 4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule ministru,

Susținem acest proiect de lege. Nu am nici o obiecție la el. Doar o rugămintă pentru lectura a doua, ne aduce aminte de copilărie, să fie excluse cuvintele: „al norodului”, „deputat al norodului”. Să rămână cuvântul „deputat”, nu-i o problemă, mai corectăm și legile vechi, că sună cam sovietic: „deputați ai norodului”.

Lăsăm „deputați” și gata.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări?

Microfonul nr. 5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu spun că nu este nici o problemă cu... Eu regret că, iată, vorbitorul de la microfonul nr. 4 din când în când își amintește că sună sovietic.

Când l-am îndemnat săptămîna trecută să voteze pentru declararea zilei de 16 mai – Zi de ocupație, nu și-a adus aminte că tot este de sorginte sovietică.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări din partea deputaților poporului? Nu sînt.

Domnule viceministru,

Vă mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Victor Popa:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Proiectul de Lege nr.613 a fost examinat în Comisia juridică, numiri și imunități. Proiectul conține propuneri în vederea excluderii locuințelor de serviciu din fondul de locuințe pasibile privatizării. Astfel, angajații vor putea beneficia de spațiu locativ de serviciu doar pe durata activității sale la unitatea în a cărei gestiune se află locuința, fără drept de privatizare.

În acest sens, se propune modificarea și completarea Codului cu privire la locuințe și a Legii privatizării fondului de locuințe nr.1324 din 1993, cu reglementările corespunzătoare.

Avînd în vedere avizele comisiilor permanente ale Parlamentului, Direcției juridice a Secretariatului și faptul că prezentul proiect de lege corespunde rigorilor Legii privind actele legislative, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor, a hotărît să propună Parlamentului proiectul de Lege nr. 613 pentru examinare și aprobarea în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Domnul Victor Popa:

Dar rămîn aici pentru nr.100 deja, ca să nu mă mai căutați.

Domnul Marian Lupu:

Nu, mai este luare de cuvînt la acest proiect.

Înainte de procedura de vot, luare de cuvînt. S-a înscris domnul Butmalai.

Vă rog.

Domnul Ion Butmalai:

Domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Asigurarea cetățenilor necesară pentru un trai decent al Republicii Moldova este datorită fiecăruia dintre noi. Cu mare regret constatăm că nu-i putem susține la justa valoare pe acei care au luptat pentru apărarea independenței și integrității statului, dar și pe acei care și pe timp de pace, în fiecare zi își pun viața în pericol, asigurînd ordinea publică, securitatea și pacea în țară.

Specificul serviciului multor polițiști și militari este astfel, încît sînt nevoiți să-și stabilească familia acolo unde țara are nevoie de ei.

În aceste condiții, statul și-a asumat responsabilitatea de a asigura cu spațiu locativ aceste persoane, dar și alte categorii de cetățeni, pentru a-și putea îndeplini atribuțiile de serviciu, aflîndu-se lîngă familia sa sau pentru a compensa sacrificiul adus de unii eroi în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau a datoriei față de patrie.

Aceste riscuri și sacrificii în nici un fel nu pot fi evaluate sau echivalate cu imobile sau alte bunuri.

Însă ne-am pomenit în situația în care statul, pentru a-și putea îndeplini obligațiile stipulate în legislația în vigoare, nu-și poate permite acordarea cu titlu gratuit sau privatizarea locuințelor de serviciu.

Trebuie să conștientizăm faptul că economia țării este organizată în așa fel, încît nu mai este în stare să ofere peștele, ci doar undița.

Aceasta înseamnă că noi, dragi deputați, trebuie să creăm un mediu economic favorabil care va permite sporirea veniturilor bugetare și, respectiv, ale angajaților din sectorul bugetar, precum și crearea condițiilor pentru o colaborare reciproc avantajoasă între companiile de construcții și cetățenii din Republica Moldova.

Am venit la guvernare pentru a efectua reforme și pentru a crea ordine în stat. Dacă la capitolul „Reforme” în cadrul instituțiilor de forță reorganizarea Serviciilor de Grăniceri este deja în fază incipientă, iar trupele de carabinieri urmează a fi reformate în cel mai scurt timp, atunci la capitolul „Ordine în stat” mai avem unele restanțe.

În urma auditului efectuat la Ministerul Afacerilor Interne de către Curtea de Conturi, urmează să clarificăm cum a fost posibilă privatizarea fără permisiune a 137 de apartamente din proprietatea publică a statului și asta doar pe parcursul anului 2011.

Răspunsul la această întrebare îl așteptăm de la conducerea de vîrf a Ministerului Afacerilor Interne, iar noi trebuie să continuăm calea reformelor și a modernizării statului.

Orice reforme înseamnă specialiști de înaltă calitate, iar cînd vorbim de reforma forțelor de ordine asta înseamnă educarea de noi generații de polițiști și militari profesioniști care, la rîndul lor, vor trebui asigurați cu spațiu locativ de serviciu.

Stimați deputați,

Proiectul de lege, elaborat de Ministerul Afacerilor Interne și prezentat astăzi în Parlament, vine pentru a asigura o continuitate de lungă durată în acordarea de către stat a anumitor garanții sociale unor cetățeni, unor categorii de cetățeni. Acordarea spațiului locativ de serviciu pe perioada activității angajatului nu este un lux, ci o obligațiune a statului, care urmează a fi îndeplinită nu doar azi, ci pe întreaga perioadă de activitate.

Prevederile prezentului proiect de lege permit și înlăturarea unor nedreptăți, cum ar fi privatizarea în condiții preferențiale sau obținerea cu titlu gratuit a unor spații locative după 10 ani de activitate în cadrul instituțiilor, după care persoanele respective nu mai activează în aceste instituții.

Utilizarea irațională a Fondului locativ, de care dispune în momentul de față statul, va rezolva la momentul actual problema locativă doar a unui număr restrîns de familii. Iar cu asemenea gestionare și ritmuri ale privatizărilor locuințelor de serviciu o să ne pomenim cu întreg Ministerul Afacerilor Interne privatizat.

Dragi colegi,

Stimați deputați,

Luînd în considerație aceste prevederi și reiterînd cele expuse, se propune Parlamentului Republicii Moldova și autorilor ca în noul proiect de Lege a Republicii Moldova cu privire la poliție și statutul polițistului să fie stipulate expres aceste prevederi.

Stimați colegi,

Astăzi, respectuos vă îndemn să susținem acest proiect de lege, pentru a da posibilitate statului să-și îndeplinească obligațiunile față de generațiile următoare de polițiști și militari, care vor veghea liniștea și pacea copiilor noștri. Iar noi să concentrăm eforturile pentru a dezvolta economia țării și pentru a oferi cetățenilor Republicii Moldova un trai mai bun și în siguranță.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Comisia a propus aprobarea în primă lectură, da, domnule președinte al comisiei? Și, respectiv, să se muncească la lectura a doua. Proiectul nr.613. Cine este pentru aprobarea acestui proiect în primă lectură rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

Și rămîne un ultim subiect, un ultim proiect pe agenda zilei de astăzi, înainte de Ora întrebărilor, este vorba de proiectul nr.100. Și-l invit pe domnul președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități, domnul Popa la microfon.

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Mocanu – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

De procedură. Din păcate, datorită faptului că o parte din colegi sînt în delegații, sîntem un număr la limită. De aceea, este și o rugăminte față de colegii care se află în sală să nu treacă dintr-un sector în altul și să nu părăsească sala. Am avut un exemplu la proiectul precedent, care, de fapt, a fost susținut, mă refer la proiectul nr.2865, dar din lipsa unor persoane, care erau prin alte sectoare și n-au putut fi numărate aici, nu s-a ajuns la un număr suficient.

Trebuie să vedem sau resupunem votului sau ... Pentru că se aflau în sală, dar erau în alte sectoare și nu puteam să-i numărăm tehnic.

Domnul Marian Lupu:

Nu. Stimate coleg,

Chiar voi, atunci cînd am votat proiecte în lectura a doua, ați menționat – 26; – 26. În totalitate 52 prezenți în sală. Trei dintre colegii noștri de la Partidul Socialist nu au votat, iată și 49 de voturi. Noi astăzi în sală sîntem 52. Eu asta știu și voi asta știți. Terminăm discuțiile, căci alte variante nu sînt. (*Rumoare în sală.*)

De unde 54? Ian spuneți-mi voi mie. 52 au ... Noi, în genere, am început cu 51, după aceasta trei proiecte votate în lectura a doua – 52 de voturi. De aceasta eu vă rog frumos, dacă avem... Iată, domnul Mocanu adresează corect solicitarea: lumea să fie în sală. Fiindcă, astăzi, sîntem, pe motivul mai multor delegații plecate peste hotare, într-adevăr, la o limită foarte apropiată de cea minimă.

Și, atunci, să nu fie cu supărare, noi nu avem teme să anulăm rezultatul votului. Aceasta ține și de responsabilitatea deputaților în sală. Vă rog foarte mult.

Domnule Victor, vă rog.

Domnul Victor Popa:

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr.100 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament Serghei Sîrbu și a constatat că aceste prevederi, modificarea articolelor 16 și 19 din Codul electoral, completarea Legii Curții de Conturi cu articolul 16¹ și modificarea articolelor 17 și 18 din

această lege, precum și abrogarea Legii nr.42 din 20 octombrie 2009 pentru modificarea Codului audiovizualului.

Comisia juridică, numiri și imunități, în ședință, a analizat această propunere și a ajuns la concluzia că, în Codul electoral, prevederile articolelor 16 și 19 au fost deja modificate de patru ori. Și, ținând cont de propunerea expusă în prezentul proiect, menționăm că aceasta vine în contradicție cu principiile de bază ale statului de drept, cum sînt principiul stabilității și predictibilității normelor juridice, prevăzute de articolul 4 din Legea nr.780 privind actele legislative.

Cît privește Legea cu privire la Curtea de Conturi, comisia reiterează același motiv. Precum și abrogarea Legii nr.42 privind Codul audiovizualului contravine tehnicii legislative. Deoarece articolul 37 statuează expres cazurile în care poate interveni abrogarea unui act legislativ. Și abrogarea, propusă de autorul proiectului, nu se întemeiază în nici una din aceste prevederi. De asemenea, și Guvernul, în opinia prezentată, s-a expus negativ asupra proiectului respectiv.

Pornind de la cele relatate, Comisia juridică, numiri și imunități, cu majoritatea voturilor membrilor, a decis să propună Parlamentului proiectul de Lege nr.100 spre examinare și respingere din considerentul inoportunității.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Mulțumesc.

Întrebări, stimați colegi? Nu sînt.

Propunerea comisiei a fost de respingere a proiectului.

Stimați colegi,

Proiectul nr.100. Cine este pentru susținerea propunerii comisiei privind respingerea acestui proiect rog să voteze. Majoritatea. Vă mulțumesc.

Proiectul este respins de plenul Parlamentului.

Sîntem ajunși la Ora întrebărilor. Înainte de a ... Sînt careva întrebări? Eu am pe lista mea toate subiectele epuizate. Însă, stimați colegi, înainte de a veni dumneavoastră cu întrebările, prima parte a Orei întrebărilor este dedicată informației care urmează să fie prezentată de persoanele invitate de către deputați anterior.

Astăzi, la solicitarea a doi dintre colegii noștri, domnul Nae-Simion Pleșca și domnul Simion Grișciuc, este invitat domnul ministru al mediului Gheorghe Șalaru, pe care o să-l invit la tribuna centrală, pentru prezentarea informațiilor care au fost solicitate. Vorbesc aici despre întrebarea domnului Simion Grișciuc – „Cariera Micăuți”. Și a doua întrebare – informația despre măsurile de contracarare a extragerii ilicite a nisipului din râurile Nistru și Prut.

Domnule ministru,

Vă salutăm și vă ofer cuvîntul.

Domnul Gheorghe Șalaru – ministrul mediului:

Stimați deputați,

Ministerul Mediului a examinat interpelarea domnului Simion Grișciuc, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, cu privire la activitatea Societății pe Acțiuni „Cariera Micăuți”, și, în limitele competențelor, comunică următoarele.

Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, urmare a controalelor asupra folosirii raționale și protecției subsolului, efectuate, în perioada 2010 – 2011, la zăcămintele de calcar brut pentru construcție „Micăuți – 1” și „Micăuți – 2”, gestionate de către S.A. „Cariera Micăuți”, nu a constatat depășirea limitelor perimetrului minier de către beneficiar. Un control ordinar a fost planificat pentru luna octombrie, dar, în caz de necesitate, AGRM este gata să efectueze un control inopinat la rezervele de zăcăminte.

Totodată, vă informăm că Societatea pe Acțiuni „Cariera Micăuți”, care activează din 1955, a efectuat un șir de lucrări de reevaluare a rezervelor de substanțe minerale utile. Ulterior, în anul 2006, Societatea pe Acțiuni „Cariera Micăuți” a încheiat un contract cu întreprinderile de stat NGOM pentru efectuarea lucrărilor de exploatare geologică suplimentară, în scopul sporirii rezervelor de substanțe minerale de la zăcămintul „Micăuți - 1”. Volumele noi de extracție au fost aprobate prin procesul-verbal nr. 96 din 27.12.2006 al Comisiei de Stat pentru Rezervele de Substanțe Minerale Utile. În anul 2009, Ministerul Economiei și Comerțului a eliberat Societății pe Acțiuni „Cariera Micăuți” un perimetru minier nou, care cuprinde și sectorul explorat în 2006.

La adresa AGRM nu au parvenit careva solicitări oficiale sau plângeri privind activitatea ilegală a agentului economic sus-menționat în perimetrele zăcămintelor „Micăuți – 1” și „Micăuți – 2”.

Conform documentației tehnice de proiect, în rezultatul recultivării terenurilor afectate de lucrări miniere din zăcămintul de calcar brut pentru construcție „Micăuți – 1”, acesta urmează a fi utilizat în calitate de teren arabil și pentru pășune, inclusiv plantarea unei fișii forestiere de protecție în partea superioară a Carierei.

Pentru zăcămintul de calcar brut pentru construcții „Micăuți – 2” recultivarea se va efectua prin sistematizarea verticală a suprafeței Carierei, iar apoi – prin acoperirea suprafeței respective cu două straturi de sol fertil pentru terenurile utilizate în domeniul agriculturii și cu un singur strat de sol fertil pentru terenurile destinate împăduririi. În ambele cazuri, recultivarea se va efectua după epuizarea totală a rezervelor de calcar în ambele zăcăminte.

Vă mai informăm că, în conformitate cu datele stocate în Fondul de stat de informații privind subsolul, din cadrul AGRM, și conform dării de seamă privind starea și modificarea rezervelor de substanțe minerale utile, formularul 5GR, la zăcămintele „Micăuți – 1” și „Micăuți – 2”, prezentate de Societatea pe Acțiuni „Cariera Micăuți” la 01.01.2012, rezervele de substanțe minerale utile ale zăcămintelor constituie 7 milioane 617 mii m³. Aceasta este pentru Micăuți.

Domnul Marian Lupu:

Aceasta este informația referitor la Micăuți. Autorul întrebării privind „Cariera Micăuți”, domnule Grișciuc, dacă e nevoie, de o reacție, aveți două minute la dispoziție.

Microfonul nr. 3.

Domnul Simion Grișciuc – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule ministru,

Vreau, din start, să vă mulțumesc pentru titlul înalt, pe care mi l-ați oferit prin răspunsul în formă scrisă la interpelare, unde găsesc ”deputatul în Parlamentul Republicii Moldova, vicepreședintele Republicii Moldova”. Eu n-am știut-o, mulțumesc.

Și acum o să venim la întrebări, spuneți-mi, vă rog, eu am o încheiere de către AGOM în 2004, contrasemnată de domnii Mititel și Bîlic, în care regăsim că în „Micăuți – 2” rezervele, practic, au fost epuizate.

Și dacă îmi permiteți, o să dau citire, drept că e în limba rusă. Ei spun că au făcut cercetare la fața locului și spun în final: „В связи с вышеизложенным дальнейший прирост запасов на участке ”Микэуць – 2” невозможен.”

Actualmente, eu regălesc în informația pe care dumneavoastră ne o spuneți acum, drept că ne-ați prezentat-o sumar, ”Micăuți – 1” și ”Micăuți – 2”, în total au 7 milioane 617 mii m³ de zăcămînt de extras.

Spuneți-mi, vă rog, în situația, dacă facem o analiză simplă, în urma încheierii din 2004, la „Micăuți – 2” ar fi rămas 100 de mii, 1,4 mii m³. Actualmente ei extrag. Care este rezerva în „Micăuți – 2” de zăcămînt în momentul de față? Și cât s-a extras?

Domnul Gheorghe Șalaru:

Domnule deputat,

Eu am menționat faptul că nu în 2004, dar în 2006 a avut loc reevaluarea acestor rezerve. Această reevaluare a constatat, de fapt, mărirea acestor rezerve. Conform dării de seamă 5GR, ultima dare de seamă, deci aceste rezerve sînt în volum de 7 milioane și 600 și ceva mii m³.

Domnul Simion Grișciuc:

Aceasta în sumă, dar spuneți-mi, vă rog, pentru „Micăuți – 2” m-ar interesa.

Domnul Gheorghe Șalaru:

Eu acum nu vă pot spune pentru „Micăuți – 2”, că nu am această cifră anume că este „Micăuți – 2”, dar putem să ridicăm această cifră. Am zis că avem controlul planificat pentru octombrie anul acesta. Dacă este necesar să facem acest control inopinat, în timpul cel mai apropiat, înseamnă că efectuăm încă un control la această întreprindere și vă aducem în darea de seamă aceste cifre.

Domnul Simion Grişciuc:

Stimate domnule ministru,

Încă o întrebare. Spuneți-mi, vă rog, unde este păstrat solul fertil, care, conform articolului 39 litera m) beneficiarul trebuie să-l păstreze în volum inițial, în stare utilă pentru recultivarea terenurilor degradate și recultivate.

Domnul Gheorghe Șalaru:

El este păstrat alături, dar dumneavoastră înțelegeți ce înseamnă începutul lucrărilor la această carieră în 1955. Și ce înseamnă că legea spune că recultivarea acestei cariere are loc după ce se vor finisa aceste rezerve. De aceea, e complicat acum să spunem că rezervele de sol fertil, care au fost excavate în anul 1955 sau în 1957, sînt într-o situație așa cum noi ne dorim.

Altceva, conform legislației, și avem toată certitudinea că această carieră își va îndeplini obligațiunile de recultivare, așa cum am spus, cu acoperirea cu două straturi de sol fertil pentru acele terenuri care vor fi utilizate în continuare pentru agricultură și un sol, și un strat de sol fertil pentru acele terenuri care vor fi împădurite.

Domnul Simion Grişciuc:

Mulțumesc, domnule ministru.

Și ultima întrebare. Spuneți-mi, vă rog, dacă, la finele extragerii sau la ultimele etape de extragere a zăcămintului, a substanțelor minerale utile de către agentul economic S.A. "Cariera Micăuți", ultimul va falimenta, cum veți proceda dumneavoastră? Cine va recultiva terenul?

Domnul Gheorghe Șalaru:

Cu părere de rău, pînă la momentul actual, nu avem un răspuns la această întrebare. Acum Ministerul Mediului împreună cu Agenția pentru Resurse Minerale Naturale încercăm să promovăm ideea unui Fond de recultivare, care ar fi însemnat că toate întreprinderile preocupate de minerit să plătească un anumit procent din veniturile sale, pentru ca să avem acest Fond pentru recultivare. Deoarece, într-adevăr, dumneavoastră ați menționat o problemă foarte importantă și gravă, în același timp, fiindcă, într-adevăr, avem și întreprinderi care falimentează, care nu pot să prelungească mai departe activitatea economică. Și atunci această problemă de recultivare este una foarte gravă.

Domnul Simion Grişciuc:

Mulțumesc foarte mult.

Domnul Gheorghe Șalaru:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Deci, stimați colegi,

Întrebări pentru domnul ministru? Nu, la alte subiecte. La următoarea informație a domnului ministru: Nistru, Prut, extragerea nisipului. Aici mă refer la întrebarea domnului Pleșca.

Domnul Gheorghe Șalaru:

Ministerul Mediului a examinat interpelarea domnului Nae-Simion Pleșca, vicepreședintele Comisiei mediu și schimbări climatice a Parlamentului Republicii Moldova, cu privire la extragerea substanțelor minerale utile din bazinele acvatice naturale Prut și Nistru și, în limitele competențelor, comunică următoarele.

Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni”, Întreprinderea „Navatur-service” – SRL și „RAMIRDO” – SRL, sub pretextul curățării șenalului navigabil, cu permisiunea exclusivă a Întreprinderii de Stat „Căpitănia Portului Giurgiulești”, timp îndelungat dobândește ilegal nisip și pietriș din aceste bazine acvatice naturale.

Instituțiile din subordinea Ministerului Mediului, abilitate cu funcții de control, permanent întreprind măsuri de contracarare a activităților de extragere ilegală a nisipului și prundișului din albiile bazinelor acvatice naturale.

Pe cazurile depistate, de extragere ilicită a nisipului și prundișului, materialele au fost înaintate organelor competente.

În perioada 2008 – 2012, Inspectoratul Ecologic de Stat nu a coordonat nici un proiect vizînd adîncirea șenalului rîurilor Prut și Nistru, inclusiv proiectele prezentate de către Întreprinderea de Stat Prutul ... „Portul Fluvial Ungheni”, SRL „Navatur-service” și SRL „RAMIRDO”, cu atît mai mult proiecte privind extragerea nisipului și prundișului din rîuri.

În anii 2002–2007, Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni”, sub pretextul efectuării lucrărilor de adîncire a șenalului navigabil în albia rîului Prut, a extras ilegal nisip și prundiș cu un volum de 137 mii 362 metri cubi. Prin aceste acțiuni, Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” a cauzat un prejudiciu resurselor biologice acvatice în valoare de 299 mii 706 lei.

Potrivit raportului auditului gestiunilor resurselor naturale subterane, în anii 2007 – 2008, aprobat prin Hotărîrea Curții de Conturi nr. 55 din 24.12.2009, în perioada audiată, Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” a extras din rîurile Prut și Nistru și a comercializat 181,8 mii tone de nisip în valoare de 9 mii milioane, 9 milioane lei, fără a dispune de permisiunea ministerului de a efectua lucrări în zona de protecție a rîului Prut și în lipsa avizului expertizei ecologice, precum și a licenței pentru genul respectiv de activitate, obținînd, conform datelor prezentate, profit din această activitate în sumă de 173 mii virgulă 7 mii lei, 173 mii 700 lei.

Mai mult ca atît, trebuie de menționat că această întreprindere de stat a continuat, periodic, lucrările de excavare a substanțelor minerale utile din rîurilor Prut și Nistru pînă în anul 2011.

Astfel, în perioada 2009 – 2010, conform informațiilor prezentate de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, întreprinderea a extras suplimentar din râul Prut 59 mii 524 tone de nisip, prundiș.

Au fost stabiliți și alți agenți economici care, dispunând doar de permisiunea Întreprinderii de Stat „Căpitănia Portului Giurgiulești” pentru efectuarea lucrărilor de adâncire a șenalului navigabil al fluviului Nistru, efectua lucrări de extragere a nisipului cu comercializarea ulterioară a acestuia.

Pe aceste cazuri Procuratura Generală a pornit cauze penale care au fost clasate prin ordonanța Procuraturii Anticorupție.

În perioada 2009 – 2012, Serviciul Piscicol, Inspectoratul Ecologic de Stat și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale au efectuat controale inopinate privind activitatea SRL „RAMIRDO” și „Navatur-service”, în urma cărora s-a constatat efectuarea în continuare a lucrărilor de extragere a nisipului și prundișului din albia fluviului Nistru.

Directorul SRL „RAMIRDO” Șlopa Iurie refuză categoric de a sista lucrările de excavare, motivând că are permisiunea pentru a efectua astfel de lucrări de la Instituția de Stat „Căpitănia Portului Giurgiulești”.

Și pe ultimele cazuri autoritățile abilitate din subordinea Ministerului Mediului au expediat materialele în Procuratura Generală care a dispus efectuarea anchetei penale.

În prezent, dosarul penal nr.1-12/12 se reexaminează la Judecătoria raionului Dubăsari. Toate activitățile de extragere a nisipului și prundișului din râul Prut și fluviul Nistru se efectuează de agenții economici numai prin permisiunea acordată de către Întreprinderea de Stat „Căpitănia Portului Giurgiulești”.

Desfășurarea acestor lucrări duc nu numai la agravarea condițiilor de dezvoltare și creștere a peștelui și altor organisme acvatice, dar și la dezechilibrarea situației ecologice în ansamblu, încălcând prevederile convențiilor internaționale de mediu la care Republica Moldova este parte.

Menționăm că orice intervenție în albiile acestor râuri de importanță europeană au urmări grave pentru ecosistemul bazinelor acvatice naturale.

Ministerul Mediului și instituțiile din subordine consideră că lucrările de menținere a căilor navigabile pe râul Prut și fluviul Nistru ar putea fi efectuate numai după o evaluare și explorare geologică a albiei minore, inclusiv și a malurilor râurilor, deoarece aceste evaluări nu au fost efectuate de la începutul anilor '80 ai secolului trecut.

Până la o nouă explorare geologică, care urmează a fi efectuată de către instituțiile de specialitate, cu participarea obligatorie a reprezentanților organelor de mediu, autorităților publice locale și a ONG-urilor, considerăm că este oportun de interzis desfășurarea lucrărilor de adâncire a albiilor...

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Puțină liniște în sală. Este prea de tot și aglomerat, și gălăgios.

Da, domnule ministru,

Vă rog, continuați.

Sau tot? Aceasta a fost informația?

Domnul Gheorghe Șalaru:

Da, am finisat.

Domnul Marian Lupu:

Domnule autor al întrebării, domnule Pleșca,

Vă rog.

Microfonul nr. 4.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Stimați colegi,

Domnule ministru,

Dumneavoastră monitorizați activitatea în domeniul mediului, inclusiv în contextul extragerii nisipului și prundișului în râul Nistru.

Vreau să vă întreb, în 2011 au fost foarte multe sesizări în vederea ilegalităților care se comit în această activitate.

Spuneți, vă rog, cunosc că au fost pornite 21 de dosare penale. Câte din ele au avut finalitate? Dacă cunoașteți.

Domnul Gheorghe Șalaru:

Finalitate, practic, nu a avut, fiindcă, așa cum am spus, majoritatea din ele au fost clasate de către Procuratura Anticorupție.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Spuneți, de asemenea, că în 2008, în perioada de timp 2008 – 2012, Inspectoratul General de Stat Ecologic n-a eliberat nici o autorizație pentru desfășurarea acestor activități.

Ce ați întreprins în vederea opririi acestor ilegalități în condițiile în care nu au fost autorizate lucrările de curățare a șenalului?

Domnul Gheorghe Șalaru:

Eu am menționat că atît, toate aceste întreprinderi, care au efectuat adîncirea șenalului cu aprobarea numai a „Căpităniei Giurgiulești”, au fost controlate, s-au făcut actele necesare și au fost îndreptate la Procuratura Generală.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Inspectoratul Piscicol sesizează în permanență aceste ilegalități și vine cu sugestia cu privire la elaborarea Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

În acest context, grupul de experți, colegii de la minister și-au pus ca scop elaborarea și îmbunătățirea în contextul legii respective. Urmează să fie înaintat în Parlament sau la ce etapă aveți pregătite amendamente și chiar poate...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Simion-Nae,
Doar o singură clipă.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Da.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Iată, vă privesc eu de aici, din Prezidiu, și mi se creează impresia că nici pic de respect nici pentru colegul dumneavoastră deputat, nici măcar picătură de respect pentru colegul nostru domnul ministru. De parcă ceea ce se întâmplă aici, în sală este ... nu știu, nici nu știu cum s-o calific.

Omul e chemat, dar nimeni nu-i interesat de informația aceasta.

Păi, dragii mei,

Noi, dacă-i invităm pe miniștri în plenul Parlamentului, eu cred că trebuie să fim buni să avem și responsabilitatea, și cultura necesară de comportament în sală. Nu vă supărați, dar asta este. Ședință, discuții, toată lumea în picioare. Nici nu înțelegi, pe plecate sau în sală.

Ia, vă rog, sîntem în ședința Parlamentului. De dorit: lumea la locurile lor, fără ședințe de grup și să manifestăm respect pentru acei care muncesc în sală.

Domnule Simion-Nae,

Vă rog.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Am în vedere că n-a fost luată în considerație Legea nr. 149 din 08.06.2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura. Cunosc, în acest context, Serviciul Piscicol colaborează cu ministerul în vederea îmbunătățirii legii și la ce etapă se găsesc aceste porniri de îmbunătățire.

Domnul Gheorghe Șalaru:

Dacă ne referim la legea care este, Legea cu privire la activitatea de întreprinzător, eu reiterez încă o dată că conform acelor avize pe care le-a primit Ministerul Mediului din partea a mai multor comisii și care, de fapt, stipula ca funcția de control s-o aibă numai Inspectoratul Ecologic de Stat, eu reiterez că și celelalte structuri cum, de exemplu, Serviciul Piscicol, să rămână cu această capacitate de a verifica și de a controla, deoarece, activitatea, după cum vedeți dumneavoastră, a mai multor întreprinderi de mai multe ori cade sub incidența mai multor legi ce țin de protecția mediului.

Cît privește consolidarea acestui Serviciu și îmbunătățirea legislației, pentru ca să avem o situație mai bună în acest context, desigur că Ministerul Mediului conlucrează împreună cu acest Serviciu, care este subordonat, și vom veni cu propunerile de rigoare în timpul cel mai apropiat.

Dacă să mă reîntorc înapoi la ceea ce, de fapt, fiind esența acestei interpelări. Deoarece majoritatea din aceste dosare au fost clasate, făcîndu-se trimitere la

Legea nr.559 și la acordurile internaționale privitor la situația navigabilă pe fluviul Nistru și pe râul Prut.

Aceste acorduri internaționale nu cer nicăieri expres ca noi să nu îndeplinim legislația națională. Legislația națională, astăzi, care există, prevede expres că fiecare întreprindere, care vrea să facă această curățare sau adâncire a albiei sau a șenalului râului Prut și fluviului Nistru trebuie să aibă expertiza geologică, trebuie să aibă un proiect, care trebuie să fie verificat și expertizat în modul corespunzător, conform legislației în vigoare. Legislația în vigoare, la momentul actual, deja ne permite ca noi să protejăm mediul.

Desigur, orice legislație cere ca să fie perfecționată, dar problema este în altceva pe cât noi îndeplinim această legislație.

Domnul Nae-Simion Pleșca:

Mulțumesc, domnule ministru.

Domnul Marian Lupu:

Da. Stimați colegi,

Întrebările ...

Domnule ministru,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Întrebările dumneavoastră adresate în cadrul Orei Guvernului, Orei întrebărilor.

Microfonul nr.3.

Domnul Simion Grișciuc:

Tot la domnul ministru al mediului, în acest context, la această temă era o ...

Domnul Marian Lupu:

Doar dacă binevoșiți, domnule ministru, vă rog.

Domnul Simion Grișciuc:

Domnule ministru,

Nu vă supărați, că din nou la subiectul respectiv.

Spuneți-mi, vă rog, în situația în care, și dumneavoastră ați spus niște cuvinte foarte importante astăzi, că trebuie să protejăm natura, mediul, dacă va fi prezentat un proiect argumentat despre curățarea șenalului navigabil, care va avea un impact minim asupra mediului, ministerul va acorda sau nu asemenea proiecte, asemenea lucrări?

Domnul Gheorghe Șalaru:

Deci conform legii ...

Domnul Simion Grişciuc:

Fiindcă sînt expuse între ciocan și nicovală. Pe de-o parte, trebuie să protejați natura, mediul, pe de altă parte, trebuie să avizați proiectele respective.

Domnul Gheorghe Șalaru:

Domnule deputat,

Conform Legii nr.440, care interzice expres extragerea nisipului și prundișului din râurile Prut și Nistru, noi avem anumite condiții pentru, de exemplu, a contracara inundațiile, pentru a adînci, într-adevăr, șenalul, avem anumite condiții cînd extragerea nisipului pentru a adînci șenalul sau pentru a diminua acele pericole pentru eventualele inundații noi putem să extragem nisip. Dar pentru aceasta trebuie să fie efectuat un proiect tehnic, care trebuie să fie avizat, expertizat de toate instituțiile care țin de protecția mediului, începînd cu Academia de Științe, Institutul de Geologie, Serviciul Piscicultură, Inspectoratul Ecologic de Stat etc.

Aceste lucrări noi și vrem să le facem împreună cu „Căpitănia Giurgiulești” sau cu orișice alt agent economic, care dorește acest lucru să facă. Nu este cred că foarte greu ca agentul economic să vină la Ministerul Mediului sau la Inspectoratul Ecologic de Stat și să ceară lista de documente necesare pentru a fi perfectate, pentru ca să aibă posibilitate ca să adîncim, într-adevăr, șenalul, dacă este necesar.

Apropo, vreau să vă zic că acum Ministerul Mediului este într-o deplină desfășurare a unui proiect pe care vrem să-l promovăm cu Banca Europeană de Investiții și, în principiu, avem deja înțelegerea să luăm un credit parte grant de 2 milioane euro, pentru care ar fi trebuit să elaborăm un studiu de fezabilitate pentru râul Prut și fluviul, care ar fi însemnat să vedem care este adîncimea și ce se întîmplă cu albia minoră a acestor râuri.

Conform expediției, de anul trecut, pe Prut și Nistru, noi am ajuns la unele porțiuni ale acestor râuri cînd, de fapt, adîncimea este numai de 0,5 metri. Desigur că este o situație pentru care trebuie să avem careva intervenții. Repet, aceste intervenții în albia râurilor trebuie să fie efectuată conform legislației, adică cu expertizele de rigoare.

Domnul Simion Grişciuc:

Stimate domnule ministru,

Tot în acest context. Spuneți-mi, vă rog, de ce ministerul nu se face auzit, de ce tace? În situația în care noi actualmente ascunși după curățarea șenalului navigabil atît la Prut, cît și pe Nistru, Căpitănia a demarat niște lucrări fără proiect, fără avizele Ministerului Mediului? Acum cînd se distrug capitatele naturale, se distruge biodiversitatea, de ce ministerul nu se face auzit?

Domnul Gheorghe Șalaru:

Mie mi se pare că dacă nu se aud zeci de interpelări, nu se aud zeci de controale și nu se aud acele zeci de dosare, care sînt înaintate la Procuratură, atunci ce propuneți dumneavoastră ca noi să mai facem?

Domnul Simion Grişciuc:

Eu cred că, după ce ați fost dumneavoastră aici, ar fi trebuit să se autosizeze mai multe organe din stat.

Domnul Gheorghe Şalaru:

Desigur, desigur.

Domnul Simion Grişciuc:

Vă mulțumesc mult.

Domnul Marian Lupu:

Da. Stimați colegi,

Întrebările dumneavoastră. Înainte de a oferi cuvântul la microfonul nr.3 vreau să vă ...

Domnule ministru,

Vă mulțumesc.

Vreau să informez, stimată doamnă deputat Stratan, solicitarea dumneavoastră către Biroul permanent a fost examinată în cadrul ședinței și decizia a fost să se satisfacă solicitarea dumneavoastră, joi, săptămîna viitoare, aici va fi prezent, va fi domnul ministru cu prezentarea informației care vizează situația epidemiologică din țară.

Întrebările dumneavoastră.

Microfonul nr.3.

Doamna Valentina Stratan – Frațiunea PDM:

Mulțumesc, domnule Președinte, și pentru ceea ce mi-ați spus și mulțumesc că mi-ați oferit microfonul.

Vreau să adresez două întrebări. Una – ministrului sănătății, Andrei Usatîi, formată din două componente. Solicit informația cu privire la instituțiile medico-sanitaro-publice, care sînt în fază de construcție, construcții demarate pe parcursul anilor, dar nefinisate pînă în prezent.

În această ordine de idei, solicit informația cu privire la: gradul de finisare, care sînt investițiile făcute pe parcursul anilor pentru aceste construcții și care sînt perspectivele de finalizare a lucrărilor de construcție la aceste obiecte, care este suma estimativă necesară pentru a finaliza aceste lucrări?

Și componenta a doua. Care este suprafața totală a spațiilor din instituțiile medico-sanitaro-publice din Republica Moldova dată în arendă agenților economici? Și cît la sută din aceste spații au fost deja privatizate?

Informația o solicit în scris pentru fiecare raion în parte, inclusiv municipiile Chișinău și Bălți.

A doua întrebare o adresez domnului ministru al finanțelor Veaceslav Negruța. Care este perspectiva deblocării celor 18 milioane lei din fondurile speciale ale Serviciului Supraveghere de Stat a Sănătății Publice în cazul în care Serviciul se confruntă cu grave probleme de finanțare?

Solicit informația în scris, cu indicarea termenului concret și modalitatea soluționării acestei probleme.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Alexandru Cimbriciuc – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Pentru astăzi au fost solicitați în plenul Parlamentului să se prezinte conducătorii organelor de forță și anume: generalul Valentin Dediu, generalul Viorel Chetraru, generalul Valeriu Zubco și generalul Alexei Roibu.

Ținând cont de faptul că unii dintre miniștri sînt în delegație, solicit prezența lor obligatoriu, pentru a raporta situația criminogenă pe anii 2011 – 2012, pentru joia viitoare. Solicitarea este ca toți conducătorii să fie prezenți.

Domnul Marian Lupu:

Da. Vreau să vă spun, stimate coleg, că eu de aceea nici nu am anunțat prezența în sală a domnului general Chetraru, fiindcă dînsul este unicul care, astăzi, a fost disponibil. Secretariatul m-a informat că s-a coordonat cu dumneavoastră, cu autorii, că este solicitată prezența tuturor celor patru indicați. Și pe acest motiv, odată ce sînt toți împreună aici, la Chișinău, joia viitoare să se prezinte.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Da. Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Deci e un lucru constatat.

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am o întrebare către domnul ministru al afacerilor interne, generalul Alexei Roibu. Rog ca ministrul afacerilor interne să-mi prezinte în scris informația în dinamică pe 2010, 2011 și pînă la momentul actual 2012 referitoare la numărul de arme purtate sau deținute de persoanele fizice și numărul de solicitări pentru permisele portarmă de către persoanele fizice în această perioadă.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Simion Grișciuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnului Gheorghe Șalaru, ministrul mediului. La data de 5 decembrie 2011, Comisia pentru efectuarea controlului parlamentar cu privire la utilizarea substanțelor minerale utile a expediat la adresa Ministerului Mediului scrisoarea CMS nr.335 pe cinci file, în care a descris un șir de probleme în domeniu și a solicitat prezentarea unui răspuns în scris.

Drept răspuns intermediar, ministrul mediului a expediat la adresa Comisiei mediu și schimbări climatice scrisoarea nr. 4-5/2191 din 21 decembrie 2011, prin care a informat că Procuratura Anticorupție a dispus efectuarea expertizei geodezice către data de 25.12.2011, iar ministrul se expune pe marginea scrisorii CMS nr. 335 din 05.12.2011 după data de 25 decembrie 2011.

Prin scrisoarea SG-3 nr. 65 din 06.03.2012, am solicitat repetat ca ministrul mediului să prezinte un răspuns la scrisoarea nr.335 din 5 decembrie 2011 Subcomisiei pentru efectuarea controlului parlamentar cu privire la utilizarea substanțelor minerale utile Comisia mediu și schimbări climatice.

Astăzi este deja luna mai 2012, iar răspuns de la ministrul mediului așa și nu am primit.

Totodată, menționez că efectuarea expertizei geodezice nu a împiedicat ministrul mediului să examineze și să se expună vizavi de un șir de aspecte enumerate în scrisoarea CMS nr. 335, aspecte ce nu au legătură cu efectuarea unei noi expertize geodezice, precum ar fi: au fost sau nu aplicate sancțiuni pînă la revocarea contractelor; examinarea scrisorilor domnilor Rusu și Melnic; la cîți agenți economici a fost depistată încălcarea perimetrului minier, la cîți din aceștia au fost revocate contractele; efectuarea măsurilor de către AGEOM în cadrul controalelor oficiale cu aparatul GPS de marca GARMIN GPSMAP 76 CS, care nu se referă la categoria mijloacelor de măsuri legale etc.

În contextul celor expuse, solicit ca răspunsul la scrisoarea CMS nr. 335 din 05.12.2011 să fie prezentat oral în ședința în plen.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Stimați colegi,

Acestea au fost întrebările corpului de deputați pentru Ora întrebărilor de astăzi. Alte solicitări de întrebări nu văd.

Pe final de undă, vreau să vă anunț că colegul nostru domnul Godea s-a înscris pentru o declarație, regulamentară, la sfîrșitul ședinței.

Domnule deputat Godea,

Vă invit la tribuna centrală.

Domnul Mihai Godea:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

N-o să vorbesc despre nr. 316, urmează Curtea Constituțională să se expună joia viitoare.

Declarația este legată de evenimentul istoric care s-a produs acum 200 de ani. Ieri s-au împlinit 200 de ani de la anexarea Basarabiei de către imperiul rus.

Evenimentul a încununat o lungă și istovitoare perioadă de restriște pentru Principatul Moldovei, dar și pentru cel al Munteniei, perioada în care domnitorul, Divanul și mitropolitul țării au fost izgoniți de baionetele husarilor ruși și nu au putut reveni decât după încheierea uneia dintre cele mai negre păci din istoria noastră, numită „Pacea de la București”.

Din 16 mai 1812 se trag adevăratele noastre drame. Această dată a generat cele mai cumplite probleme istorice, a căror moștenire ne fac și astăzi lași, amnezici și rătăciți.

Perioada țaristă a însemnat pentru basarabeni desconsiderare și dispreț, fenomene însoțite din abundență de deznaționalizare și despiritualizare.

Biserica, Citadela duhovnicească a neamului a încăput pe mâna unor parveniți care au căutat cu osîrdie să nimicească tot ce a însemnat moștenire de veacuri.

Anatomia bisericii basarabene a fost schimbată în totalitate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, iar noua formă velicoderjavnică, creată de episcopul Pavel Lebedev, străină spiritului românesc, a perpetuat și pînă în zilele noastre.

Rășluirea contrar dreptului canonic a Episcopiei Hușilor și crearea arbitrară a Arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului au creat pentru două secole problema bisericească în Basarabia, problemă nerezolvată nici pînă astăzi.

Mulți dintre noi îl venerează pe Mitropolitul Bănulescu Bodoni ca pe un luminător și bun orînduitor al treburilor bisericii, după cum a și fost. Puțini sînt cei care știu că acest personaj ilustru a fost și un uzurpator ordinar.

Sub oblăduirea armelor rusești, Bănulescu Bodoni a proiectat și creat o nouă structură bisericească, în pofida protestelor Mitropolitului canonic al Moldovei de atunci Veniamin Costache și în pofida nrecunoașterii din partea scaunului ecumenic de la Constantinopol.

Urmașul său, arhiepiscopul Lebedev a ridicat cărțile bisericești în limba română din locașurile sfinte, majoritatea vechi, de sute de ani, încălzind timp de 4 ani cu ele sobele arhiepiscopiei.

Multe dintre mărturiile și creațiile generațiilor de duhovnici și luminați au dispărut pentru totdeauna.

Cultura noastră a fost substituită. Școlile în limba țării au devenit un lux, iar elitele basarabene au fost obligate să se rușineze de obîrșia lor. Elocvent este exemplul lui Vladimir Cristin, descendent din una dintre cele mai vechi familii boierești din Basarabia. Acesta, la numirea sa în funcția de ministru fără portofoliu pentru Basarabia în Guvernul României de după unire, nu cunoștea limba română.

Cîți sînt dintre colegii noștri care nu cunosc limba oficială a statului și de ce ar trebui să ne mire o atare situație. Rădăcinile ei trebuie căutate în îndepărtatul 16 mai 1812.

Toate aceste lucruri luate împreună ne fac să medităm îndelung asupra unei alte mari probleme istorice – cea a identității. Contrapunerea etnonimului de moldovean celui de român semnifică apoteoza paranoiei isterizate pînă la ridicol.

Dar toate acestea au o explicație. Ruperea legăturilor organice cu trupul vechii Moldove au dus la enclavizarea Basarabiei. Basarabeni au stat de o parte în

raport cu evenimentele și fenomenele istorice definitorii pentru epoca modernă a istoriei naționale.

Autoritățile țariste au avut grijă ca revoluția de la 1848, mica unire de la 1859, precum și crearea României moderne și a națiunii române să fie pentru basarabeni procese și fenomene ale unui stat vecin.

Noi am rămas cu conștiința națională de moldoveni, așa cum simțeau strămoșii noștri în momentul raptului. De-a lungul acestor două secole, mulți au fost dintre acei care au exploatat această situație, mulți o fac cu pricepere și astăzi.

Beneficiile momentului par să fie mai atrăgătoare decât responsabilitatea în fața viitoriei.

Stimați colegi,

Noi putem blama, anatemiza, uita sau chiar aclama, dar nu putem exclude din istorie 16 mai 1812. Putem să deplîngem, să înjurăm în public această zi, dar atare abordări sînt contraproductive.

Ceea ce trebuie să facem este să lucrăm în fiecare zi la anihilarea dramaticelor, tristelor și chiar dezastruoaselor efecte ale evenimentelor produse acum 200 de ani.

Astăzi, noi, cei care ne considerăm elite, care ne înduioșim uneori pînă la lacrimi de modul în care sîntem întîmpinați și tratați de cetățeni, cînd ne aflăm sub acoperirea girofarurilor și a gărzilor de corp, sîntem noi oare în stare să învățăm lecțiile istoriei?

Avem oare curajul și clarviziunea să renunțăm la sentimentul napoleonului microscopic și să ne transformăm în slujitori modești ai neamului?

Vă las să răspundeți singuri la aceste întrebări.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Stimați colegi,

Aici încheiem ședința de astăzi a plenului Parlamentului.

Ședința o declar închisă.

Următoarea ședință va avea loc regulamentar, mîine, 18 mai, cu începere de la orele 10.00.

Mulțumesc.

O zi bună!

Ședința s-a încheiat la ora 11.52.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.